

Beslut

**efter planerad kvalitetsgranskning vid Bergsåkers
skola i Sundsvalls kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19–20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Bergsåkers skola avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Bergsåkers skola i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling, ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp att ett samarbete sker mellan lärarna, både inom och mellan olika stadier, arbets- och ämneslag samt mellan lärare och elevhälsa. Rektorn behöver också följa upp att all personal tillämpar de gemensamt överenskomna arbets- och förhållningssätten

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med samtliga lärare verka för att innehåll och arbetssätt i undervisningen anpassas efter elevernas olika behov och förutsättningar.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i låg utsträckning för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med personalen utveckla och implementera ett samlat arbete om förhållningssätt och strategier i arbetet med att skapa och upprätthålla trygghet samt följa upp att det gemensamma trygghetsarbetet efterlevs.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver ge samtliga lärare goda möjligheter att regelbundet samverka kring bedömning och betygssättning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **31 oktober 2025** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till RES-umea@skolinspektionen.se eller per post till, Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2024:5720) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsa samt av inkommen dokumentation och offentlig statistik.

Rektorns uppföljning och analys av resultat och undervisningens genomförande

Rektorn följer till viss del upp och analyserar skolans kunskapsresultat, undervisningens genomförande, hur värdegrundsarbetet integreras i undervisningen samt lärarnas förutsättningar.

Rektorns uppföljning av kunskapsresultat omfattar såväl kartläggningar enligt garantin för tidiga stödinsatser som olika screeningar, elevernas måloppfyllelse och resultat från nationella prov. Rektorn bedriver ett analysarbete som görs på olika nivåer och i flera fall involverar både lärarna och elevhälsan. Lärarna tolkar och analyserar resultaten både arbetslagsvis, ämnesvis och individuellt vid så kallade målkonferenser. Även elevhälsans representanter deltar i analysarbetet. På analysmötena diskuteras även frågor som handlar om hur värdegrundsarbetet integreras i olika ämnen. Rutinerna för hur värdegrundsarbetet ska följas upp i årskurs 1 och årskurs 2 är dock inte lika tydliga. Det finns också lärare på skolan som inte deltagit i något uppföljnings- eller analysarbete av vare sig kunskapsresultat eller hur värdegrundsarbetet implementeras i undervisningen.

Styrkor och utvecklingsbehov i undervisningen följs upp av biträdande rektorer genom lektionsobservationer samt i möten och samtal med lärare, elevhälsan samt i de enkäter eleverna genomför. Uppföljningen har dock varit begränsad i några av årskurserna, och kommunikationen till ledningen samt återkoppling till lärarna har uteblivit.

Utifrån analysen genomför rektorn nödvändiga utvecklingsåtgärder och fattar beslut om hur resurser ska fördelas, för att bäst möta de behov som finns på skolan. Exempelvis har rektorn med personal identifierat låga resultat i läsning vilket har negativ inverkan på de mer "lästunga" ämnena vilket lett till att insatser i form av färdighetsträning i läsning har initierats under höstterminen 2024. Även insatser i ämnet matematik har genomförts då många elever har utmaningar i ämnet. Högstadiet har fått utökning av speciallärare i matematik i syfte att ge eleverna ökat stöd och hjälp att nå kunskapskraven. Rektorn har också organiserat en så kallad "flex-grupp" för elever i behov av intensivträning i matematik. Ett annat prioriterat utvecklingsområde är att arbeta främjande med skolnärvaro och att öka elevernas delaktighet och engagemang i sin skolgång. Detta gör man bland annat genom att synliggöra studie- och yrkesvägledaruppdraget. Rektorn med personal ser en tydlig koppling mellan hög skolnärvaro och goda kunskapsresultat. Det pågår även ett arbete på skolan om differentiering i undervisningen i syfte att organisera en inkluderande och tillgänglig lärmiljö för alla elever.

Rektorns ledning och organisation

Rektorns pedagogiska ledning och organisation är otydlig och det saknas i flera fall en funktionell organisering av lärarnas arbete där de kan samarbeta avseende undervisningen. De förutsättningar rektorn skapat för lärarna att samverka genom den mötesstruktur som finns på skolan leder i vissa fall inte till samarbete. Det är inte heller tydligt för all personal vad gäller roller och ansvarsfördelning i exempelvis elevärenden eller vad syftet med olika mötesforum och utvecklingsgrupper är samt hur de ska samspela med varandra. Årskurs 1 och årskurs 2 som tidigare utgjorde en egen skolenhet (före detta Österro skola), är belägna i en skolbyggnad i ett annat område än årskurserna 3–9. Detta påverkar negativt såväl lärarnas möjligheter till samverkan som rektorns möjlighet att leda och organisera det pedagogiska arbetet och skapa sig en helhetssyn kring skolans utvecklingsarbete. Vidare saknas en välfungerande struktur för samarbete mellan lärarna. Lärarna i årskurs 1 och årskurs 2 har under höstterminen 2024 inte haft någon samverkan med lärarna från årskurs 3–9 exempelvis avseende planering av undervisning. Lärarna i årskurs 7–9 är organiserade i ämneslag med mötestid för kollegialt lärande men av schematekniska orsaker är det inte möjligt för alla lärare att delta på de veckovisa ämnesträffarna. Lärarna uttrycker att de dessutom ofta är styrda av "akuta" händelser i det dagliga arbetet och att mycket av mötestiden går åt till annat än pedagogiska frågor och det kollegiala lärandet. Det varierar också i vilken grad rektorn och/eller de biträdande rektorerna följer upp om lärandet i kollegiet ger avtryck i undervisningen. I årskurs 1 och årskurs 2 har det på grund av sjukskrivningar och en hög andel vikarier varit stort

fokus på de vardagliga åtagandena och strukturerna för kommunikation och lärande har fått stå tillbaka.

Det varierar också mellan de olika årskurserna och stadierna hur samverkan med elevhälsan fungerar. I årskurs 1 och årskurs 2 har specialläraren och specialpedagogen ett nära samarbete med lärarna och arbetar elevnära både på individ- och gruppnivå utifrån de behov eleverna har. På grund av tidigare nämnda sjukskrivningar har emellertid elevhälsans funktioner fått gå in och vikariera och schemaläggas för andra arbetsuppgifter istället. För lärarna som arbetar i årskurs 7–9 finns ingen formell mötestid att samverka med elevhälsan kring elevärenden och den ”drop- in-tid” som elevhälsan erbjuder har inte alla lärare möjlighet att gå på då de har lektioner. Den stående mötestid som finns är de elevgenomgångar som genomförs. Lärarna beskriver dock dessa elevgenomgångar som stressiga och att det är för lite tid avsatt utifrån antal elevärenden. Granskningen ger en splittrad bild av hur samverkan kring elevärenden fungerar, och att det fungerar olika mellan lärare och stadier.

Vidare finns också otydlighet vad gäller skolans arbets- och förhållningssätt samt i vilken mån de tillämpas av lärarna. En förklaring till detta kan vara en hög omsättning på rektorer och övrig personal vilket gjort det svårt att etablera rutiner hos personalen. När nuvarande rektor, som har arbetat på skolenheten sedan augusti 2023, tog över fanns exempelvis brister i rutinerna kring hur elevernas kunskapsutveckling ska dokumenteras vilket fått till följd att stöd till elever i behov av det uteblivit eller dröjt.

Arbetsgången och rutinerna för arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd är fortsatt otydliga, främst för personalen i årskurserna 7–9 vilket föranlett att ett prioriterat arbete på skolan är att säkerställa att de rutiner för särskilt stöd som nu finns framtagna följs. Lärarna arbetar också på olika sätt exempelvis med ledning och stimulans och det påbörjade arbetet med differentiering har inte gjort avtryck i alla klassrum.

Rektorn har organiserat verksamheten så att obehöriga och nyanställda lärare får en planerad introduktion och handledning av en mentor. Rektorn har också arbetat tillsammans med biträdande rektor och tillförordnad biträdande rektor i årskurs 1 och årskurs 2 och tagit fram rutiner för hur vikarier ska introduceras och informeras om vad som gäller.

Rektorns ledning av skolans jämställdhetsarbete

Rektorn ger i begränsad omfattning styrning kring frågor som rör skolans jämställdhetsarbete och det saknas ett långsiktigt strategiskt arbete för detta. Rektorn gör en viss uppföljning ur ett jämställdhetsperspektiv. Av uppföljning och analys av kunskapsresultaten ser man att pojkar i högre grad än flickor behöver motiverande insatser samt har större behov av ledning och stimulans. I skolans ”klasstermometer” som mäter elevernas upplevda trivsel och trygghet på skolan har inga skillnader gällande flickor

och pojkars förutsättningar till en likvärdig utbildning uppmärksammats. En av skolans utvecklingsgrupper har fått i uppdrag att arbeta med jämställdhetsfrågor men det är inget arbete som ännu implementerats i lärargruppen. Utöver detta är jämställdhet främst något som lärarna själva arbetar med i sin undervisning. Bilden av att det saknas ett genomtänkt och långsiktigt sätt att verka för jämställdhet förstärks av resultaten i Skolinspektionens skolenkät.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp att ett samarbete sker mellan lärarna både inom och mellan olika stadier, arbets- och ämneslag samt mellan lärare och elevhälsa. Rektorn behöver också följa upp att all personal tillämpar de gemensamt överenskomna arbets- och förhållningssätten.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att rektorns pedagogiska ledning kopplat till praktiken och det undervisningsnära inte är tydlig. Rektorn behöver också få förutsättningar och stöd från huvudmannen för detta. De förutsättningar rektorn skapat för lärare och elevhälsa att samverka fungerar inte tillräckligt väl och det kollegiala lärandet som sker följs inte alltid upp. Vidare är skolans arbets- och förhållningssätt inte tydliga för all personal och tillämpas inte heller av samtliga lärare. Detta gäller exempelvis arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd och rapportering av frånvaro.

Skolinspektionen ser att skolan befinner sig i en förändringsprocess och att rektorn har påbörjat ett utvecklingsarbete där vissa åtgärder har vidtagits. Vid tiden för granskningen råder dock fortfarande utmaningar vad gäller samverkan samt tillämpning av skolans arbets- och förhållningssätt varför ett utvecklingsarbete kvarstår.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tillsammans med de biträdande rektorerna att utveckla arbetet med att skapa en ändamålsenlig organisation där de långsiktiga målen är tydligt uttryckta. Detta genom att skapa välfungerande mötesstrukturer för lärare och personal samt rutiner för hur det kollegiala arbetet ska organiseras, genomföras och följas upp. I arbetet ingår också att följa upp att de påbörjade processerna och aktiviteterna genomförs. Rektorn behöver också fortsätta det påbörjade arbetet med att tydliggöra skolans arbets- och förhållningssätt, och försäkra sig om att alla lärare och all övrig skolpersonal tillämpar dem. Inte minst när det gäller rutinerna för extra anpassningar och särskilt stöd.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit av intervjuer med rektor, lärare, elevhälsa och elever samt observationer och av inkommen dokumentation och offentlig statistik.

Målfokus, variation och aktivt lärarstöd

Undervisningens struktur är i flera fall tydlig och det finns överlag ett logiskt flöde mellan uppgifter och arbetsmoment. Lärarna arbetar i varierande utsträckning med att på olika sätt tydliggöra syftet med undervisningen. Lektionerna innehåller i stort en tydlig start med en gemensam introduktion som förmedlar lektionsinnehållet samt en instruktion om hur arbetet ska gå till. För de lägre årskurserna används ofta bildstöd. Vid någon av de observerade lektionerna var emellertid inledningen otydlig vilket fick som konsekvens att eleverna inte visste vad de skulle göra. Det var inte heller helt tydligt vad som var syftet med olika arbetsmoment vid några av de observerade lektionerna. I de lägre årskurserna förklarar lärarna syftet på ett anpassat sätt utifrån elevernas ålder och mognad genom att bryta ner och konkretisera vilka kunskaper och färdigheter det är tänkt att eleverna ska utveckla. Vissa lärare i de högre årskurserna lägger ut planeringar på den digitala lärplattformen där undervisningens mål och syfte framgår liksom vilka kunskaper och färdigheter eleverna måste visa för att nå de olika betygsstegen. Det finns dock utvecklingspotential vad gäller arbetet med att skapa tydliga mål och syftebeskrivningar i undervisningen.

Lärarna skapar i flera fall sammanhang och ett logiskt flöde i lektionerna genom att variera lektionernas upplägg på ett genomtänkt sätt utifrån ämne, innehåll samt lektionens längd. Enligt eleverna finns det dock ämnen där balansen och variationen är mindre god och det tenderar att bli långa genomgångar vilket också bekräftas av Skolinspektionens

lektionsobservationer. Överlag får eleverna arbeta med varierade arbetssätt, så väl enskilt, i par, i grupp eller gemensamt i helklass och med olika typer av arbetsmaterial även om det i vissa ämnen blir mer läromedelsbundet och rutinmässiga arbetsuppgifter.

Eleverna ges i stort ett aktivt lärarstöd så att de förstår, kommer i gång med sitt skolarbete samt bibehåller sitt engagemang. Men det finns också exempel på lärare som saknar strategier för att fånga elevernas uppmärksamhet och för att säkerställa att de förstår innehållet samt inte vidtar åtgärder i de fall eleverna inte kommer igång med sitt arbete. Detta framgår av både lektionsobservationer och elevintervjuer. Elever uttrycker att det finns lektioner där de upplever att det är svårt att förstå och att det ställs för höga krav på dem samt att lärarna endast förklarar på ett och samma sätt. Lektionerna avslutas vanligen med uppsamling och en kort sammanfattning av lektionen kring vad eleverna lärt sig.

Elevers delaktighet i undervisningen och sitt eget lärande

Eleverna görs i varierad omfattning delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande även om skolan inte har någon gemensam strategi för hur samtliga årskurser ska involveras i planering och utvärdering av undervisningen. Elevdelaktighet är ett prioriterat utvecklingsområde på skolan. Diskussioner kring vad elevdelaktighet innebär har påbörjats, liksom ett arbete med att synliggöra studie- och yrkesvägledaruppdraget. Detta i syfte att höja elevernas engagemang i sin egen skolgång. Rektorn har också gett förstelärarna på skolan i uppdrag att arbeta med lärandestrategier som en del i arbetet att få eleverna delaktiga i sitt eget lärande. I undervisningen ger lärarna i viss mån eleverna inflytande vad gäller arbetsformer och innehåll. Flera lärare beskriver att de planerar och genomför undervisningen med hänsyn till elevernas intressen och erfarenheter samt vid uppstarten av ett nytt arbetsområde då de utgår från elevernas förkunskaper eller låter eleverna göra självskattningar. I några av de lägre årskurserna arbetar lärarna metodiskt med att regelbundet inhämta elevernas synpunkter genom att låta eleverna skriva i så kallade veckoböcker om vad som fungerat bra och mindre bra under veckan som gått. Mentorstiden är också ett tillfälle där lärarna lyssnar in elevernas synpunkter.

Vidare utformar lärarna i flera fall undervisningen så att eleverna får möjlighet att reflektera och ta ansvar för sitt eget lärande. Lärarna ger på olika sätt eleverna möjlighet att reflektera kring frågor utan givna svar. Exempelvis ges eleverna möjlighet att arbeta med de mänskliga rättigheterna och diskutera i par kring vilka rättigheter det tycker är viktiga för människan.

Stimulans och anpassningar utifrån elevers behov och förutsättningar

Lärarna arbetar i varierande grad med att stärka elevernas självförtroende och motivation. Detta sker exempelvis genom att skapa goda relationer till eleverna, göra undervisningen intressant samt ge eleverna kontinuerlig feedback och synliggöra elevernas progression. Det skiljer sig dock mellan lärarna i vilken utsträckning de aktivt arbetar med att få eleverna att utveckla sin lust att lära och hur väl de lyckas nå fram till eleverna. Granskningen visar att det finns lärare som i begränsad omfattning arbetar med att stärka elevernas självförtroende och motivation samt sällan ger eleverna återkoppling på deras lärande. Eleverna uttrycker också att det finns lärare med stereotypa föreställningar och låga förväntningar på elever. Rektorn har uppmärksammat detta och det pågår ett arbete om lärares bemötande av de elever de möter i skolan. Arbetet leds av skolpsykolog.

Vidare är undervisningens innehåll och arbetssätt endast i viss mån anpassad så att den utmanar och stimulerar alla elever. Flera av lärarna arbetar aktivt med ledning och stimulans i den ordinarie undervisningen för att möta elevernas kunskapsnivåer samt med anpassningar för elever i behov av stödinsatser. I de högre årskurserna finns dock vissa variationer vad gäller att differentiera undervisningen så att den passar aktuell elevgrupp. Det är inte heller helt tydligt för all personal när en insats ska övergå till en annan samt vem som ansvarar för vad.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med samtliga lärare verka för att innehåll och arbetssätt i undervisningen anpassas efter elevernas olika behov och förutsättningar.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att undervisningen inte är tillräckligt varierad, stimulerande eller anpassad efter elevers behov och förutsättningar. Detta kan leda till svårigheter för elever att bibehålla intresse och motivation vilket i sin tur kan leda till störningar i studiemiljön.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att tillsammans med samtliga lärare och med stöd från elevhälsan utveckla arbetet med att anpassa undervisningens innehåll och arbetssätt i syfte att stimulera alla elever så att de når så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Rektorn kan exempelvis ordna fortbildning samt ge stöd för lärare som är i behov av

det, att möjliggöra en differentierad undervisning. Rektorn kan också organisera verksamheten så att den ger lärarna goda förutsättningar att samarbeta avseende undervisningen, lära av varandra och dela med sig av framgångsrika erfarenheter och undervisningsmetoder.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i låg utsträckning för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med elever, rektor, lärare, elevhälsa samt av inkommen dokumentation och offentlig statistik.

Arbete för studiero och lugn miljö

Rektorn bedriver tillsammans med personalen ett visst arbete för att skapa och upprätthålla studiero men det finns en viss avsaknad av samsyn och gemensamma förhållningssätt i arbetet. Samsyn och förhållningssätt skiljer sig åt mellan lärare och årskurser, det varierar också i vilken grad eleverna görs delaktiga i detta arbete. Det finns vissa gemensamma metoder och arbetssätt för att skapa en lugn miljö på lektionerna. Skolan har påbörjat ett utvecklingsarbete kring lektionsdesign och differentierad undervisning i syfte att hitta undervisningssätt som motiverar och stimulerar eleverna och på så sätt också skapar arbetsro i klassrummen. Från och med januari 2025 har mobilförbud införts på hela skolan. Det skiljer sig även mellan de olika arbets- och ämneslagen hur långt de kommit i arbetet med att skapa och upprätthålla en lugn miljö på lektionerna.

Vidare är arbetet med att skapa och upprätthålla studiero i flera fall mer åtgärdande än främjande på grund av instabilitet i organisationen, exempelvis sjukskrivningar och personalnedskärningar. Lärarnas möjligheter att gemensamt diskutera strategier och förhållningssätt är begränsade trots tydliga behov av det. Exempelvis utgår lärarnas strategier för att hantera ordningsstörningar inte från gemensamma förhållningssätt. Störande moment hanteras olika av lärarna både vad gäller lärarnas bemötande av eleverna och i tillämpning av att exempelvis skicka ut elever ur klassrummet. Andra exempel lärarna ger är att det finns elever som inte

får det stöd de behöver för att följa undervisningen vilket också får en negativ påverkan på studieron. Elever från de högre årskurserna beskriver att studieron avgörs beroende på vilken lärare de har och att lärarna inte har en samstämmig bild av vad studiero innebär samt har olika regler för vad som gäller.

Eleverna är i vissa delar delaktiga i arbetet med studiero exempelvis genom att tillsammans med mentorerna ta fram trivselregler samt prata om frågor som rör studiero på den schemalagda mentorstiden. När det gäller de ordningsregler som finns för hela skolan är elevrådet delaktiga i framtagandet av dem.

Arbetet för trygghet

Rektorn tillsammans med personalen arbetar på flera sätt medvetet för att skapa trygghet på skolan, dock är organisationen gällande arbetet delvis otydlig. Skolan har ett trygghetsteam, en säkerhetssamordnare, ett elevhälsoteam samt korridorsvårdare som arbetar nära både personalen och eleverna. Rektorerne har också genomfört insatser för lärarna i årskurserna 3–9 i syfte att skapa tillitsfulla relationer mellan elever och lärare samt förståelse för sitt eget handlande och bemötande av elever de möter i skolan. Kompetensutvecklingen genomfördes under handledning av skolpsykolog. De insatser som genomförs utgår från uppföljning och analys av tryggheten på skolan. Samtliga elever besvarar enkäter avseende trygghet och bemötande. Trygghetsvandringar genomförs och eleverna pratar med sina respektive mentorer om frågor som rör trygghet på mentorstid och klassråd. Enligt lärarna finns det en handlingsplan och "en vilja" vad gäller trygghetsarbetet men som inte fungerar fullt ut i praktiken. Det har exempelvis varit svårt för deltagarna i trygghetsteamet att hitta mötestider och förutsättningarna för arbetet i trygghetsteamet är begränsade. Stor sjukfrånvaro hos personal och en hög andel vikarier påverkar även elevernas trygghet och det främjande trygghetsarbetet negativt. Det är inte heller klart och tydligt för alla lärare hur incidenter ska utredas.

Under vårterminen och höstterminen 2024 har det inträffat ett flertal allvarliga incidenter på skolan som skapat otrygghet bland eleverna. Utifrån incidenterna samt utifrån övrig uppföljning och analys av tryggheten på skolan har rektorn initierat ett flertal åtgärder, exempelvis har man anställt elevcoacher som ska bidra till trygghet i skolans korridorer och arbeta för att främja goda relationer. I de lägre årskurserna har skolgården delats upp i olika aktivitetszoner som bemannas av rastvårdare. Även lärarna på högstadiet har en rastvaktsperiod i veckan då de ska vara synliga bland eleverna i korridorerna. Det har även genomförts insatser både på grupp- och individnivå. Lärarna som undervisar i årskurs 1 och årskurs 2 upplever

emellertid ingen förbättring utifrån de vidtagna åtgärderna utan beskriver att det finns elever som är rädda för att gå ut på rast och att de inte är tillräckligt många vuxna ute för att kunna förebygga och ingripa i de fall det behövs. Det finns också elever i de högre årskurserna som uttrycker att det finns andra elever och personal som de inte känner sig trygga med liksom vissa korridorer med otrygg miljö.

Även om rektorn genomfört behovsriktade insatser och avvärjt risker som identifierats finns det både elever och lärare som upplever otrygghet i skolmiljön. Vidare uttrycker lärarna och elevhälsan att mycket av trygghetsarbetet fortfarande är av åtgärdande karaktär och handlar om att "släcka bränder" snarare än ett skolgemensamt främjande trygghetsarbete där samtliga årskurser ingår.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med personalen utveckla och implementera ett samlat arbete om förhållningssätt och strategier i arbetet med att skapa och upprätthålla trygghet samt följa upp att det gemensamma trygghetsarbetet efterlevs. I detta arbete behöver också eleverna göras delaktiga.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att det delvis finns en otydlig organisation gällande arbetet med att skapa en trygg skola. Rektorn har identifierat problemen och vissa åtgärder har vidtagits men situationen har inte förbättrats varför ett utvecklingsarbete kvarstår. Vid tiden för granskningen råder det stora utmaningar med trygghet mellan elever på skolan och det krävs ytterligare insatser för att hela lärmiljön ska präglas av trygghet.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tar ett större ansvar och i högre grad leder och styr personalen i arbetet att skapa gemensamma förhållningssätt och strategier. Detta i syfte att skapa och upprätthålla en god studiemiljö för alla elever. För att ett sådant arbete ska kunna genomföras behöver rektorn se till att det finns forum för lärarna att diskutera trygghet i syfte att skapa en samsyn i lärarkollegiet. Eleverna behöver också göras delaktiga i arbetet. Rektorn behöver tydliggöra gemensamma förhållnings- och arbetssätt i trygghetsarbetet, hur åtgärder och insatser ska genomföras och hur ansvarsfördelningen ser ut. Rektorn behöver också regelbundet följa upp att all personal agerar enligt vad som beslutas.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektor, lärare, elevhälsa samt av inkommen dokumentation och offentlig statistik.

Rektorns analys av omdömen och betyg

Rektorn följer regelbundet upp och analyserar lärarnas bedömningar och betyg i olika ämnen och årskurser, samt resultat på nationella prov. Detta i syfte att identifiera eventuella avvikelser och för att säkerställa att det sker en likvärdig bedömning och betygsättning på skolan. Rektorn har exempelvis sett att bedömningen i vissa ämnen är hård och att det i större utsträckning sätts F i dessa ämnen. Elevhälsan har gjort en sammanställning av resultaten i de berörda ämnena och diskuterat samt reflekterat kring tänkbara förklaringar till resultaten. Även lärarna i de olika ämneslagen har bland annat diskuterat bedömningskulturen på skolan samt huruvida lärarna använder olika måttstockar i sina bedömningar.

Rektorn har också noterat avvikelser mellan betyg och resultat på nationella proven och att det finns en högre andel elever på skolan, jämfört med resultatet i övriga riket, som får lägre betyg än vad resultaten på nationella proven visar. När rektorn identifierar avvikelser förs samtal med berörda lärare. Enligt rektorn finns det enstaka lärare som främst gör summativa bedömningar av elevernas kunskaper och som i begränsad utsträckning gör en allsidig bedömning av elevernas samlade kunskaper. När det gäller diskrepansen mellan betyg och resultat på nationella prov beror det enligt rektorn på elever som har problematisk skolfrånvaro som fått ett högre resultat på det nationella provet än vad de fått i betyg.

Kvalitetssäkring av omdömen och betyg

Rektorn ser i flera fall till att lärarna använder olika metoder för att kvalitetssäkra sina bedömningar. Exempelvis finns ett välfungerande system för sambedömning av nationella prov. Lärarna för även allmänna diskussioner och använder Skolverkets bedömningsstöd. Ett lokalt specialpedagogiskt nätverk har startats upp i syfte att stötta pedagogerna i arbetet med bedömning av elevernas kunskaper. Skolan deltar också i ett samarbete med skolorna i närområdet kring bedömning och betygssättning. Lärarna ges även tid inom ramen för ämneslagstid till att samverka kring bedömning och betygssättning. Det ser dock lite olika ut i de olika ämneslagen hur detta arbete fungerar och hur långt de har kommit i arbetet. I de lägre årskurserna fungerar samverkan kring bedömning och betygssättning bättre än vad det gör i högstadiet. På högstadiet finns det lärare som inte har möjlighet att medverka på ämneslagsträffar eftersom de är schemalagda med annat.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver ge samtliga lärare goda möjligheter att regelbundet samverka kring bedömning och betygssättning.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att rektorn visserligen skapar vissa förutsättningar för samverkan kring bedömningsfrågor för lärare på skolan, men det saknas både tid, möjlighet och tydliga mötesstrukturer i vissa ämneslag.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tillsammans med biträdande rektorer utvecklar former och skapar mötesplatser för att samtliga lärare ska kunna samverka regelbundet kring bedömning och betygssättning. Detta i syfte att ge alla lärare möjlighet att fördjupa sina kunskaper kring elevers lärande, hur de kan bedöma elevers resultat och deras progression, utforma ändamålsenliga bedömningssituationer samt för att utveckla bedömningskulturen på skolan och minska risken för att lärarna använder olika måttstockar i sina bedömningar. Rektorn tillsammans med biträdande rektorer kan exempelvis ansvara för detta genom att delta i möten då lärare diskuterar bedömning, ge tydliga instruktioner till samtalsledare, ge i uppdrag till förstelärare eller på annat sätt utforma tydliga mötesstrukturer.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av undervisningsrådet Agnetha Burström.

I handläggningen av ärendet har även utredarna Helen Lundell Sjöberg (föredragande), Pia Almarlind och Robert Sondell medverkat

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Tolv lektionsobservationer.
- Fyra gruppintervjuer med elever.
- Tre gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor och biträdande rektor för årskurs 7–9.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan dels den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 10 – 11 december 2024. Digitala intervjuer genomfördes den 13 samt den 16 december. Besöket genomfördes av utredarna Pia Almarlind och Helen Lundell Sjöberg.

Bergsåker skola är en grundskola för årskurs 1–9 samt förskoleklass och ligger i Sundsvalls kommun. Denna granskning omfattar årskurserna 1–9. Skolan leds av en rektor samt tre biträdande rektorer. En för förskoleklass samt årskurs 1 och 2, en för årskurs 3–6 samt en för årskurs 7–9. Skolenheten har totalt cirka 860 elever.